

Undervisernoter:

Kommunale plejefamilier, private opholdssteder og alle typer døgninstitutioner

Voksenansvar for anbragte børn og unge

Husorden som en del af den pædagogiske ramme på institutioner

Målgrupper:

- Private opholdssteder
- Alle døgninstitutioner

Undervisernoterne består af to dele:

1. del: Baggrundsviden til underviseren
2. del: Noter til de enkelte slides til undervisningen

Del 1: Baggrund til underviseren

Overskrift	Noter
Dette moduls indhold:	Dette modul har fokus på kultur og dialog som redskab til konfliktnedtrapping. Modulets indhold: <ul style="list-style-type: none"> • Lovgivning om brug af husordner • Inspiration til udarbejdelse af husordner • Inddragelse af børn og unge i udarbejdelsen af husordner
Varighed:	Hvis hele modulet gennemføres som foreslået, vil der skulle sættes ca. 1-1½ time af til undervisningen, eksklusiv pauser.
Målgruppe:	Materialet er målrettet til undervisning af ledere og medarbejdere i private opholdssteder og på alle typer af døgninstitutioner, dvs. almindelige åbne døgninstitutioner, delvis lukkede afdelinger på åbne døgninstitutioner, delvis lukkede døgninstitutioner samt åbne, sikrede og særlig sikrede afdelinger på sikrede institutioner.
Anvendelse:	Det samlede materiale består af flere moduler med tilhørende undervisernoter. I alle moduler er der fokus på at forebygge og håndtere magtanvendelse i praksis.

	<p>Der er udviklet særskilt materiale til undervisning af plejefamilier, og der er ligeledes udarbejdet undervisningsmateriale til kommunale plejefamilier om indberetning af afværgehjælp.</p> <p>Materialet kan anvendes som en del af en kursusdag eller tilrettelægges som et selvstændigt undervisningsforløb, fx. ved temadage, personalemøder eller lignende. På Socialstyrelsen hjemmeside findes forslag til sammensætning af kursusdage.</p> <p>Hvert modul foreligger i to udgaver, en låst PDF-fil og en Power Point udgave, der er redigerbar. Herved kan materialet tilpasses den pågældende deltagerkreds. Eksempelvis er der forslag til øvelser, disse kan udelades, hvis underviser vurderer, at det ikke er relevant for deltagerkredsen. Hvis underviser vurderer, at der er et behov for at gå i dybden med udvalgte øvelser eller emner, er dette også muligt. Det er ligeledes muligt at tilpasse materialet til den målgruppe deltagerne arbejder med, eksempelvis i forhold til målgruppens alder.</p>
Generel forberedelse:	<p>Det anbefales, at underviser forbereder sig ved brug af lovtæst, bekendtgørelse og vejledning. Derudover findes supplerende informationsmateriale på Socialstyrelsens hjemmeside, herunder casemateriale og dilemmafilm.</p>
Supplerende materiale, der kan anvendes i undervisningen	<p>Det er relevant at orientere sig i undervisningsmaterialet omhandlende lovgivningen for husordner.</p>
Baggrund for lov om voksenansvar for anbragte børn og unge	<p>I juni 2013 nedsatte den daværende regering Udvalget om magtanvendelse på anbringelsessteder for børn og unge (Magtanvendelsesudvalget). Udvalget havde til formål at afklare, beskrive og analysere de etiske, juridiske og praktiske grænsedragninger for anvendelse af magt over for anbragte børn og unge, herunder en analyse af udfordringerne ved det daværende regelsæt. Magtanvendelsesudvalget skulle endvidere komme med forslag til et kommende regelsæt.</p> <p>Baggrunden for nedsættelsen af udvalget var bl.a., at både Folketingets Ombudsmand og Folketingets § 71-tilsyn havde påpeget, at det eksisterende hjemmelsgrundlag for magtanvendelse på børne- og ungeområdet var uklart.</p> <p>Magtanvendelsesudvalget havde en bred sammensætning af medlemmer bl.a. med kommunale og regionale repræsentanter, repræsentanter for relevante organisationer for praksisfeltet samt børneorganisationer samt faglige eksperter. I udvalgsarbejdet deltog tre børneeksperter, som tidligere har været anbragt. Daværende direktør ved Folketingets ombudsmand Jens Møller fungerede som formand for udvalget. Børnerådet sikrede endvidere yderligere inddragelse af børn og unge gennem tre børneekspertergrupper.</p> <p>Magtanvendelsesudvalget afgav i marts 2015 betænkning nr. 1551/2015 om Magtanvendelse over for børn og unge, der er anbragt uden for hjemmet.</p> <p>Magtanvendelsesudvalget anbefalede, at der blev udarbejdet et helt nyt og selvstændigt regelsæt om magtanvendelse over for anbragte børn og unge</p>

med en tydeliggørelse af de eksisterende regler, herunder med tydeliggørelse af børn og unges rettigheder i relation til magtanvendelse og andre indgreb i deres selvbestemmelsesret. På enkelte områder anbefalede udvalget en vis udvidelse af adgangen til at gribe ind overfor anbragte børn og unge, herunder muligheden for afværgehjælp og undersøgelse af et barn eller en ung person på sikrede døgninstitutioner. Udvalget tog i sine overvejelser og anbefalinger udgangspunkt i børn og unges grundlæggende rettigheder, herunder retten til omsorg og beskyttelse.

Den 5. november 2015 indgik Regeringen, Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance, Alternativet, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti en aftale om rammerne for voksenansvar over for anbragte børn og unge (Klare rammer for voksenansvar over for anbragte børn og unge). Aftalen følger op på aftalen om udmøntningen af satspuljen for 2016 for social- og indenrigsområdet. Aftalen ligger sig tæt op ad anbefalingerne fra Magtanvendelsesudvalget, og loven om voksenansvar for anbragte børn og unge er en udmøntning af den politiske aftale.

Lov om voksenansvar har til formål at fastsætte rammer for plejefamilier og personales adgang til, som led i varetagelsen af den daglige omsorg, at anvende magt og foretage andre indgreb i anbragte børn og unges Selvbestemmelsesret og sikre de anbragte børn og unges retssikkerhed i forbindelse hermed.

Lov om voksenansvar for anbragte børn og unge regulerer forholdene under anbringelsen, og den indeholder således blandt andet flere af de bestemmelser, der før fandtes i Servicelovens §§ 123-123d samt den tidligere magtanvendelsesbekendtgørelse. Bestemmelser om afgørelser om anbringelse og kriterier for anbringelse på delvis lukkede afdelinger og delvis lukkede institutioner samt sikrede afdelinger og særlig sikrede afdelinger er samlet i servicelovens §§ 63a-63c i kapitel 11 om særlig støtte til børn og unge.

Del 2: Noter til PowerPoint

Dias 2:

<p>Formål</p> <ul style="list-style-type: none">
• At fagpersoner får kendskab til de grundlæggende principper for brug af husorden på anbringelsessteder
• At fagpersoner får inspiration til at udarbejde husordner
• At fagpersoner får inspiration til at inddrage børn og unge i udarbejdelsen af husordner <p>Husorden 2</p>

Dias 2	<p>Noter: Gennemgå dias og præsentér formålet med undervisningen.</p>
--------	---

Dias 3:

<p>Indhold</p> <p>Dette modul indeholder:</p> <ul style="list-style-type: none">
• Lovgivning om brug af husordner
• Inspiration til udarbejdelse af husordner
• Inddragelse af børn og unge i udarbejdelsen af husordner <p>De andre moduler indeholder blandt andet:</p> <ul style="list-style-type: none">
• Konfliktåndtering
• Indberetninger
• Opfølgning på magtanvendelser
• Konfliktåndtering og forebyggelse <p>Husorden 3</p>
--

Dias 3	<p>Noter:</p> <p>De andre moduler kan findes på Socialstyrelsens hjemmeside sammen med film- og casemateriale.</p>
--------	---

Dias 4:

Forbud mod tortur, nedværdigende, ydmygende og hånende behandling

Dias 5:

Børn og unges rettigheder

Forbud mod tortur, nedværdigende, ydmygende og hånende behandling.

Det afgørende er ikke altid handlingen eller ordene, men måden og oplevelsen.

Husorden 5

	Noter:
Dias 5	<p>Gennemgå dias og spørg deltagerne:</p> <p>Hvor mange har oplevet, at en kollega har talt nedværdigende til et barn?</p> <p>Hvor mange har lavet en indberetning på det?</p> <p>Vil man konfrontere en kollega efter en magtanvendelse, som man er uenig i?</p> <p>Få personer vil indberette en kollega, selvom de mener, at kollegaen er gået over grænsen. Det handler om kultur på arbejdspladsen, at være en del af fællesskabet og bakke sine kolleger op. Man kan være bange for repressalier, for at blive ekskluderet, eller ikke at blive troet på.</p> <p>Som fagperson har man skærpet indberetningspligt – som også gælder overfor kolleger.</p>

Dias 6:

Øvelse om dilemmafilm

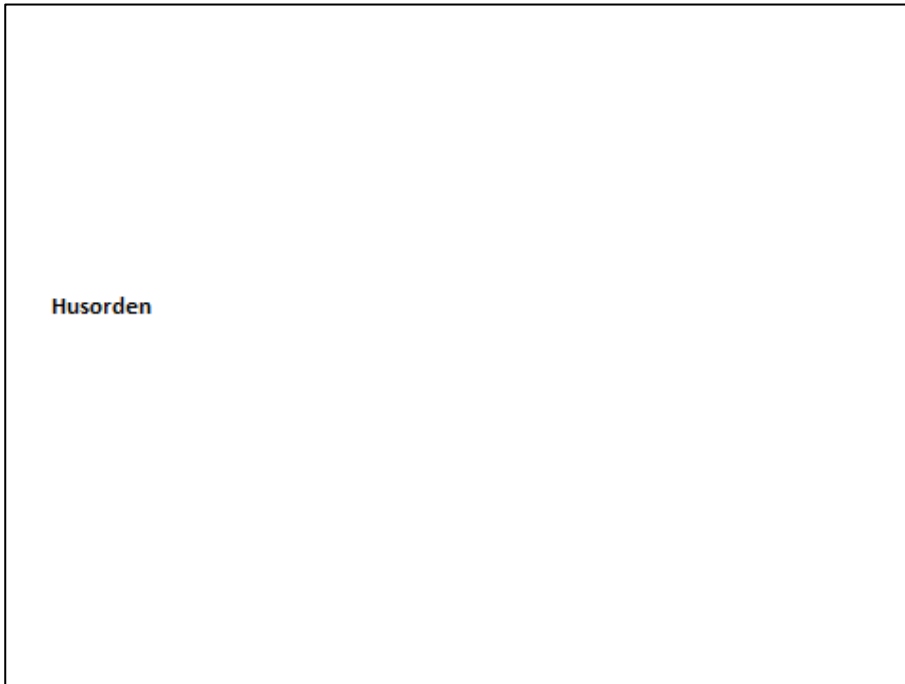
[Film om Dan på 15 år og en presset kollega.](#)

Husorden 6

	Noter:
Dias 6	Vis filmen, og start eventuelt en dialog ud fra refleksionsspørgsmål, der findes under filmen på hjemmesiden.

Dias 7:

	Noter:
Dias 7	Generel intro: De følgende dias præsenterer lovgivningen omkring husorden, herunder hjemmel, målgruppen og udformning.

Dias 8:

Husorden

Lov om Voksenansvar

§ 4. Lederen af et anbringelsessted efter § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, i lov om social service, kan fastsætte en husorden, der angiver de nærmere regler og retningslinjer for ophold på institutionen.

Stk. 2. Børn og unge, der er anbragt på et anbringelsessted, som har fastsat en husorden, jf. stk. 1 skal gøres bekendt med denne.

Husorden 8

	Noter:
Dias 8	<p>Gennemgå dias og lovbestemmelsen.</p> <p>Med bestemmelsen, der er ny, lovfæstes adgangen til at fastsætte husordner på anbringelsessteder efter servicelovens § 66, stk. 1, nr. 5 og 6</p> <p>Paragraffen er en kan-bestemmelse. Det er således op til lederen af den enkelte institution, at afgøre om vedkommende vil benytte sig heraf.</p>

Dias 9:

Overordnet formål

Voksenansvarslovens § 4 lovfastsætter adgangen til på opholdssteder og døgninstitutioner at fastsætte en husorden, der angiver de nærmere regler og retningslinjer for ophold på institutionen eller opholdsstedet.

Hvorfor en husorden:

- For at en institution eller et opholdssted kan fungere i overensstemmelse med formålet, kan der være behov for at fastsætte regler og træffe beslutninger om driften. Det gælder eksempelvis tiltag og reguleringer aff.eks. børn og unges ophold på institutioner og opholdssteder. Reglerne skal kunne begrundes i institutionens eller opholdsstedets formål.
- § 4 angiver, at det er lederen, der har ansvaret for en husorden
- Det bestemmes endvidere, at de anbragte børn og unge skal gøres bekendt med en eventuel husorden

Husorden

9

Noter:

Noter: Overordnet formål

Dias 9

Voksenansvarsloven § 4 lovfastsætter adgangen til at fastsætte en husorden, der angiver de nærmere regler og retningslinjer for ophold på institutionen eller opholdsstedet

§ 4 angiver endvidere, at det er lederen, der har ansvaret for en husorden

Der er tale om en såkaldt "kan"-bestemmelse, hvor det er op til anbringelsesstederne, om de vil fastsætte en husorden

§ 4 stk. 2 er væsentlig derved, at det hermed bestemmes, at de anbragte børn og unge skal gøres bekendt med en husorden, i fald der er en sådan for det sted, hvor de er anbragt

Dias 10:

Formål i forhold til anbragte børn og unge

- En husorden med regler og retningslinjer for livet på institutionen kan skabe klare og faste rammer på anbringelsesstedet
- En husorden kan være et redskab til at lære anbragte børn og unge at begå sig i fælleskabet
- En husorden kan understøtte, at personalet kan varetage deres opgaver bedst muligt
- En husorden med faste og klare regler kan skabe en forudsigelig hverdag for de anbragte børn og unge, som sikrer deres opvækst, trivsel og udvikling
- En husorden med faste og klare rammer kan forebygge konflikter og magtanvendelse

Husorden

10

Noter:

Dias
10

Når flere skal bo og arbejde under samme tag, kan det være nødvendigt med nogle spilleregler for, hvad der er acceptabelt i fælles rum og på institutionen eller opholdsstedet som helhed for at sikre, at stederne kan varetage deres opgaver og funktioner bedst muligt.

Det kan være hensigtsmæssigt at udarbejde en husorden, der udstikker retningslinjer for den fælles dagligdag, og som sætter ord på, hvad der er acceptabelt på fællesarealer samt på institutionen som helhed. En husorden kan være et redskab til at lære anbragte børn og unge at begå sig i fælleskabet med de andre og understøtte, at personalet kan varetage deres opgaver bedst muligt. Opstilling af faste og klare rammer kan medvirke til at skabe en forudsigelig hverdag for de anbragte børn og unges opvækst, trivsel og udvikling samt medvirke til at forebygge konflikter og magtanvendelse.

Der kan i øvrigt henvises til modulet "Forebyggelse af konflikter og magtanvendelser. Kultur, dialog og rammer".

Dias 11:

Overblik	
En husorden er	En generel forskrift fastsat af en institution, der er gældende for institutionen, og som har til formål at sikre institutionens overordnede funktion. En husorden bør være skriftlig.
En husorden gælder	Som udgangspunkt for alle på institutionen, idet der skal foreligge en saglig grund til at gøre forskel.
En husorden skal	Være kendt af de personer, som er omfattet af fastsatte regler og retningslinjer.
En husordens regler og handlinger ud fra disse må ikke	Indsnævre den personlige frihed eller privatlivets fred uforholdsmæssigt eller på anden måde være byrdefulde.

Husorden 11

Noter: Overblik	
Dias 11	<p>Ordensreglerne skal være båret af saglige hensyn. Reglerne må ikke gå videre, end hvad hensynet til institutionens formål og virke tilsiger og må heller ikke udgøre en uforholdsmæssig begrænsning i de anbragte børn og unges rettigheder.</p> <p>Fastsatte husordner skal som udgangspunkt gælde for alle på institutionen, medmindre der er saglige grunde til at gøre forskel. F.eks. kan sengetider afhænge af alder, og der kan tages særlige hensyn til børn og unge med funktionsnedsættelser.</p> <p>Husordner bør være nedskrevne, og de skal jf. lovens § 4, stk. 2, være kendt af de personer, som forventes at overholde reglerne. De anbragte børn og unge skal derfor gøres bekendt med husorden. Dette kan med fordel ske ved, at husordenen udleveres til barnet eller den unge samt forældremyndighedsindehaverne ved anbringelsens start. Hvis reglerne ændres, bør dette ligeledes kundgøres over for de relevante parter.</p> <p>I forhold til børn og unge med kommunikativ eller kognitiv funktionsnedsættelse skal det sikres, at barnet eller den unge bliver gjort bekendt med reglerne på en, for dem, enkel, forståelig og tilgængelig måde.</p>

Dias 12:

Husorden

Når flere skal bo og arbejde under samme tag, kan det være nødvendigt med nogle spilleregler for, hvad der er acceptabelt i fælles rum som helhed for at sikre, at anbringelsesstederne kan varetage deres opgaver og funktioner bedst muligt.

- Kan være et redskab til at lære anbragte børn og unge at begå sig i fælleskabet
- Kan understøtte, at personalet kan varetage deres opgaver bedst muligt
- Opstilling af faste og klare rammer kan medvirke til at skabe en forudsigelig hverdag
- Opstilling af faste og klare rammer kan forebygge konflikter og magtanvendelse
- En håndhævelse af husreglerne kan give anledning til konflikter

Ved brud på husorden skal institutionen gå pædagogisk til værks og tale med barnet eller den unge om, hvorfor barnet eller den unge har brudt reglen, og hvordan det kan rettes op.

Husorden

12

Noter:

Gennemgå dias og punkterne.

Dias
12

Det kan være hensigtsmæssigt at udarbejde en husorden, der udstikker retningslinjer for den fælles dagligdag, og som sætter ord på, hvad der er acceptabelt på fællesarealer samt på institutionen som helhed. En husorden kan være et redskab til at lære anbragte børn og unge at begå sig i fælleskabet med de andre og understøtte, at personalet kan varetage deres opgaver bedst muligt. Opstilling af faste og klare rammer kan medvirke til at skabe en forudsigelig hverdag for de anbragte børn og unges opvækst, trivsel og udvikling samt medvirke til at forebygge konflikter og magtanvendelse.

Rammerne i en husorden skal tage højde for, at børn og unge med handicap kan have særlige udfordringer i forhold til at kunne leve op til en husorden.

Husordener kan også bruges til at sætte rammer for personalets tilgang til børnene eller de unge, jf. dias om nedværdigende, hånende eller ydmygende adfærd. Fx hvordan taler vi til hinanden og om hinanden?

Dias 13:

Håndhævelse

- Pædagogisk tilgang ved overtrædelse af husordenen (dvs. der kan ikke anvendes fysisk magt til at håndhæve en husregel)
- Der vil om nødvendigt kunne anvendes **fysisk guidning**, når mindre indgribende tiltag har vist sig utilstrækkelige
- Mindsteindgrebsprincippet skal iagttages
- Der skal løbende pædagogisk arbejdes med at forebygge, at der opstår usikkerhed og konflikter om anbringelsesstedets husorden

Husorden

13

Noter:

Noter: Håndhævelse

Dias
13

Hvis barnet eller den unge ikke overholder reglerne i husordenen, skal institutionen gå pædagogisk til værks og tale med barnet eller den unge om, hvorfor barnet eller den unge har brudt reglen, og hvordan det kan rettes op. Husordner kan kun håndhæves ved brug af magt i det omfang, de særskilte kriterier herfor er opfyldt jf. lovens øvrige bestemmelser.

Når der gribes ind over for børn og unge på anbringelsesstedet med henblik på håndhævelse af reglerne i en husorden, skal der ske en konkret og saglig vurdering af, om f.eks. den fysiske markering af en hånd på skulderen og pædagogiske indgriben, herunder dens intensitet, er nødvendig ud fra varetagelse af anbringelsesstedets formål.

Mindsteindgrebsprincippet skal iagttages. Det vil sige, at såvel en verbal som fysisk reaktion (fx fysisk guidning) kun må anvendes, hvis der ikke findes andre pædagogiske og mindre indgribende måder, der er lige så velegnede. Man må således ikke skælde barnet ud for at gå med støvler indendørs, før man på almindeligvis har bedt barnet om at tage støvlerne af.

Et andet eksempel er en ung, der ryger i et rum, hvor der ikke må ryges. Her må man ikke midlertidigt inddrage den unges cigaretter, før man har forsøgt at motivere den unge til at standse rygningen eller til at forlade rummet samt klart verbalt har tilkendegivet, at man ønsker, den unge følger husreglerne.

Hvis formålet med et indgreb er at håndhæve husregler, må det ikke have en sådan karakter, at der er tale om en egentlig fysisk magtanvendelse. Eksempelvis hvis den unge yder aktiv modstand (f.eks. modsætter sig at blive hjulpet ud), og der skal anvendes mere håndfast fysisk magt. Her vil handlingen være at betragte som fysisk magtanvendelse, og betingelserne i lovens § 9 skal være til stede, før det er tilladt at benytte et så vidtgående indgreb.

Der skal også være opmærksomhed på, at håndhævelsen ikke får karakter af nedværdigende, ydmygende eller hånende behandling af et anbragt barn eller ung.

Dias 14:

Dias 14	Noter: Generel intro: De følgende to dias omhandler form og indhold i en husorden, samt børnenes eller de unges kendskab til indholdet.
------------	--

Dias 15:

<p>Form og kendskab til husordenen</p> <ul style="list-style-type: none">
• Fastsatte husordner skal som udgangspunkt gælde for alle på institutionen, medmindre der er saglige grunde til at gøre forskel
• Husordner bør være nedskrevne og kendt af de personer, som forventes at overholde reglerne
• Hvis reglerne efterfølgende ændres, skal såvel de anbragte børn og unge som deres forældre orienteres herom
• I forhold til børn og unge med kommunikativ eller kognitiv funktionsnedsættelse, skal det sikres, at barnet eller den unge bliver gjort bekendt med reglerne på en for den enkelte forståelig og tilgængelig måde <p>Husordenen 15</p>
--

	<p>Noter: Gennemgå dias.</p>
Dias 15	<p>De anbragte børn og unge skal gøres bekendt med husordenen. Husordenen kan med fordel udleveres til barnet eller den unge samt forældremyndighedsindehaverne ved anbringelsens start.</p> <p>Saglige grunde til at gøre forskel kan eksempelvis være sengetider, som kan afhænge af alder, og der kan tages særlige hensyn til børn og unge med funktionsnedsættelser. Reglerne i husordenen skal altid tage højde for, at børn og unge med funktionsnedsættelser, kan have særlige udfordringer i forhold til at kunne leve op til en husorden. Hvis barnet eller den unge har en kommunikativ eller kognitiv funktionsnedsættelse, skal det derfor sikres, at barnet eller den unge er blevet gjort bekendt med reglerne, på en for den enkelte forståelig og tilgængelig måde.</p>

Dias 16:

Indhold

En husorden kan eksempelvis indeholde regler for:

Måltider	Eksempelvis hvordan barnet eller den unge skal hjælpe til, rydde op efter sig selv efter morgen og aftensmad, sætte stolen ind efter maden eller først rejse sig fra maden, når alle er færdige med at spise.
Adfærd	Eksempelvis at tage skoene af indendørs, tale med et sprog, der ikke støder andre eller at gå i bad efter fast tur om morgenen.
Generelle retningslinjer for brug af elektroniske kommunikationsmidler	Eksempelvis at samtale i mobiltelefon ikke skal foregå i fællesrum, men på børnene og de unges værelser.
Hvornår man kan have besøg	Eksempelvis ingen besøg efter kl. 21.
Fastsætte rammer for udenforståendes besøg	Herunder for gæsters ophold og færden på stedet.
Hvornår der skal være ro på værelserne	Hvor eksempelvis sengetid kan afhænge af alder.

Husorden

16

Noter:

Gennemgå dias.

Dias
16

Husordenen kan f.eks. beskrive standarder for varetagelsen af hygiejnemæssige minimumskrav, rygeregler, regulering i forhold til mobiltelefon, hvornår børnene og de unge skal i seng, hvornår der skal være ro på værelserne, regler vedrørende måltider, fjernsynskiggeri, besøgstider, computeranvendelse, hvornår man kan have besøg såvel som retningslinjer for aktiviteter, som anbringelsesstedet har uden for matriklen.

I forhold til regler om børn og unges adgang til mobiltelefon og andre elektroniske kommunikationsmidler kan disse fastsættes i forhold til anbringelsesstedets formål. Derudover kan det f.eks. besluttes, at mobiltelefonerne, tablets o.l. skal afleveres til natten for hermed at sikre, at børnene og de unge får deres nattesøvn. Det kan også af hensyn til fællesskabet være nødvendigt at lave regler om, at al samtale i mobiltelefon ikke må foregå i fællesrum, men derimod skal ske på børnenes og de unges værelser.

Anbringelsesstedet kan imidlertid ikke fastsætte regler, der helt afskærer adgangen til mobiltelefon eller andre elektroniske kommunikationsmidler. Det er alene børn og unge-udvalget, der for en bestemt periode kan træffe afgørelse om at afbryde f.eks. mailkorrespondance eller telefonforbindelsen mellem forældrene eller netværket og barnet eller den unge. Politiet kan desuden af hensyn til varetægtsfængslingens øjemed modsætte sig, at et barn eller en ung, anbragt i varetægtsurrogat på en sikret afdeling, fører telefonsamtaler eller kommunikere på anden vis. Endelig kan kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om, at unge, der er anbragt i henhold til en straffetlig afgørelse, ikke må benytte telefon eller internet, hvis betingelserne herfor er opfyldt. (se særskilt materiale vedr. lovens §§ 19 og 20).

I forbindelse med besøg kan anbringelsesstedet fastsætte rammerne herfor, f.eks. at børnene og de unge normalt ikke må have besøg i forbindelse med måltider og i skoletiden. Derudover kan anbringelsesstedet fastsætte regler for gæsternes ophold og færden på stedet. Anbringelsesstederne har imidlertid ikke kompetence til at afskære barnet eller den unge fra kontakt med netværket. Er der besøgende, der bryder stedets regler, skal anbringelsesstedet rette henvendelse til den anbringende kommune, der alene har kompetence til at træffe afgørelse om, hvem barnet eller den unge må have samvær med, jf. servicelovens § 71, stk. 2.

Anbringelsesstedet har dog mulighed for at bortvise personer, der i deres opførsel klart overskrider husreglerne. Anbringelsesstedet vil ligeledes i kraft af anstaltsforhold i enkeltstående situationer kunne forhindre samvær eller kontakt, hvis det er påkrævet af hensyn til orden og sikkerhed, f.eks. hvis de pårørende møder op i stærkt påvirket tilstand. Men anbringelsesstedet kan som nævnt, ikke permanent træffe afgørelse om, at afskære barnets eller den unges kontakt til specifikke personer i netværket.

Dias 17:

Dias 17	<p>Noter: Generel intro:</p> <p>De følgende dias omhandler udarbejdelse og implementering af husordner, og indeholder blandt andet øvelser til brug i udarbejdelsen og opmærksomhedspunkter ved inddragelse af børn og unge.</p>
------------	---

Dias 18:

Øvelse

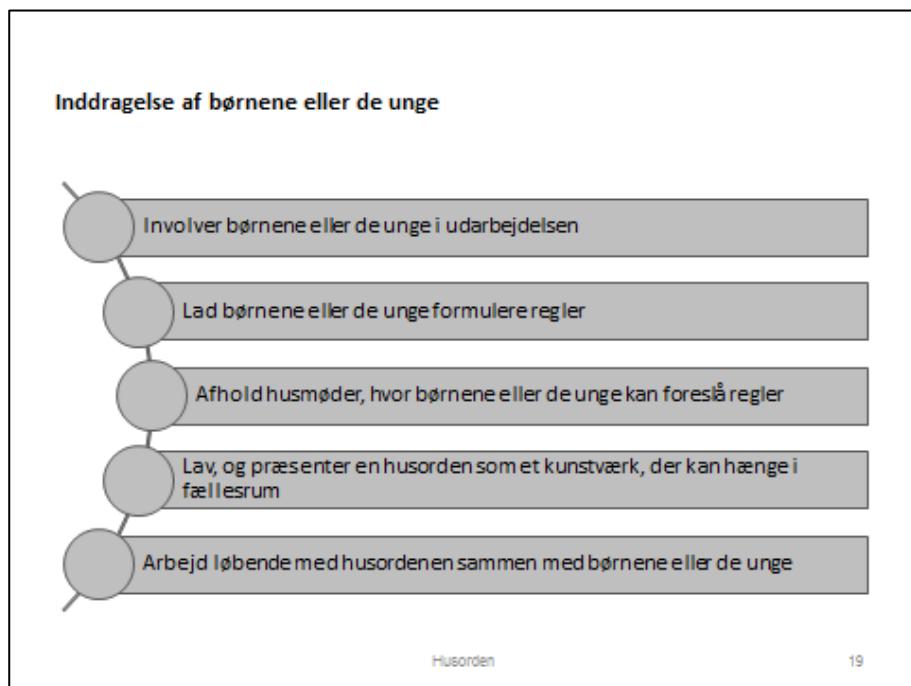
- Værdier, principper og regler**
Afgrens, og definér i fællesskab, hvilken kultur og hvilke værdier, der skal præge stedet og arbejdet med de anbragte børn og unge. Drøft dernæst, hvorvidt opbygning og bevarelse af den ønskede kultur kræver bestemte regler, som børn og voksne skal overholde og i givet fald hvilke.
- Eksisterende husregler**
Deltagerne inddrages i grupper, som forholder sig kritisk til de eksisterende husregler for at vurdere, om de er hensigtsmæssige og tilstrækkelige bl.a. med henblik på en evt. revision. Medarbejderne kommer evt. med forslag til en ændring af husreglerne.
- Fremlægge af husregler**
Husreglerne præsenteres, og det drøftes, hvordan de unge og børnene inddrages.
- Håndhævelse og konfliktsituationer**
Drøft i plenum, hvor der kan være særlige konfliktsituationer i forhold til håndhævelsen af reglerne.

• Drøft i mindre grupper, indholdet i en ny husorden

Husordenen 18

Dias 18	<p>Noter:</p> <p>Hvis øvelsen foregår i en personalegruppe:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tag denne drøftelse i plenum, og tag udgangspunkt i arbejdsstedets værdigrundlag. Hvis det er svært at få snakken i gang, så start med drøftelser to og to. 2. Hvis der eksisterer en husorden, så drøft i mindre grupper af fire personer, hvordan den harmonerer med værdier og kulturen på stedet. 3. Hver gruppe præsenterer deres forslag til en husorden, og der formuleres et udkast til en husorden, som efterfølgende skal præsenteres for børnene og/eller de unge. 4. Drøft i plenum, hvilke konfliktsituationer håndhævelse af en husorden kan skabe, og hvordan disse håndteres. <p>Hvis undervisningen ikke foregår i en personalegruppe:</p> <p>Lad deltagerne tage udgangspunkt i eksempler fra deres egen organisation, eller medbring eksempler, som drøftelsen kan tage udgangspunkt i.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tag denne drøftelse i plenum. Hvis det er svært at få snakken i gang, så start med drøftelser to og to. 2. Drøft i mindre grupper af fire personer, hvordan eksemplet på en husorden harmonerer med de værdier og den kultur, som medarbejderne arbejder i til hverdag. 3. Hver gruppe præsenterer deres forslag til en husorden, og der formuleres et udkast til en husorden, som efterfølgende skal præsenteres for børnene og/eller de unge. 4. Drøft i plenum, hvilke konfliktsituationer håndhævelse af en husorden kan skabe, og hvordan disse håndteres.
---------	---

Dias 19:

Dias 19	<p>Noter:</p> <p>Gennemgå dias og inspiration til inddragelse af børn og unge.</p> <p>Rækkefølgen på punkterne er ikke kronologisk. Punkterne er til inspiration i hverdagen.</p> <p>Det er af stor betydning, at børnene eller de unge bliver hørt og inddraget i udarbejdelsen af en husorden, da det vil kunne give ejerskab over husordenen, hvilket kan forebygge konflikter i forbindelse med håndhævelsen.</p>
------------	--

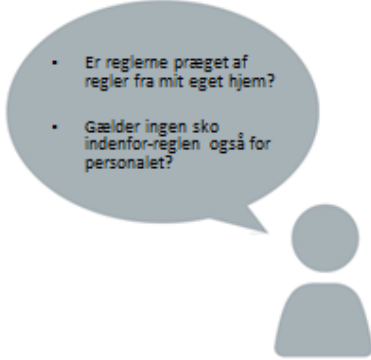
Dias 20:

Implementering af husorden

Når den endelige husorden foreligger, som er godkendt af ledelsen, er det vigtigt at have fokus på implementeringen.

Det er relevant at drøfte:

- Hvor firkantede skal man være i fortolkningen af reglerne?
- Hvilke hensyn skal der tages til individuelle behov?
- Hvordan skal reaktionerne på manglende overholdelse være?
- Hvor frit kan reglerne fortolkes? Af personalet? Af børnene eller de unge?
- Er der forskellige regler for personalet og for børnene eller de unge?

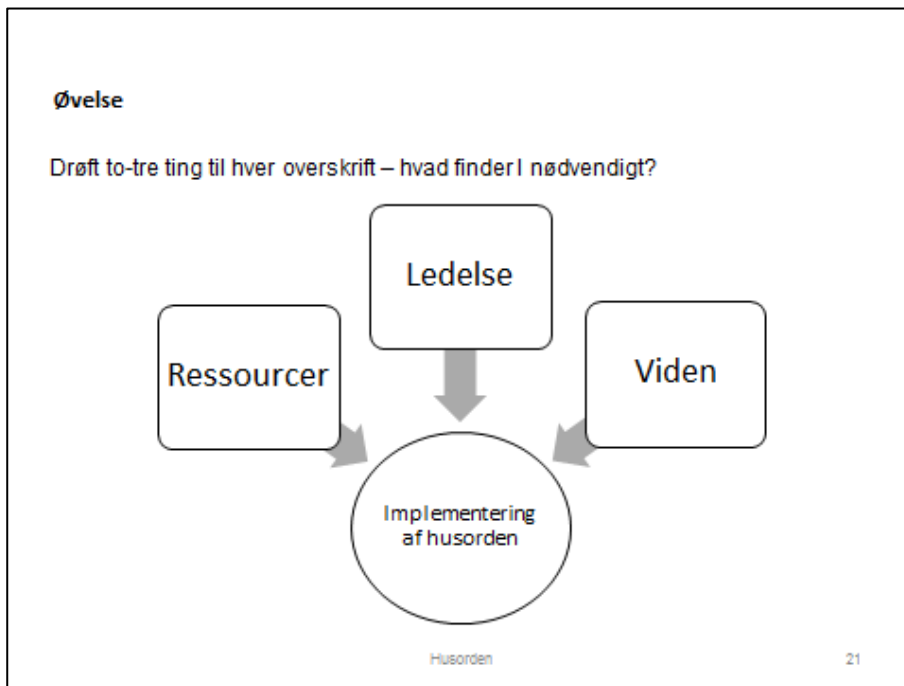
Er reglerne præget af regler fra mit eget hjem?

Gælder ingen sko indenfor-reglen også for personalet?

Husorden 20

	Noter: Gennemgå dias, og start eventuelt en drøftelse af spørgsmålene.
Dias 20	Deltagerne er måske ikke selv opmærksomme på det, men personlige værdier og holdninger kan nemt præge tilgangen til børnene eller de unge på anbringelsesstedet.

Dias 21:

	Noter: Gennemgå dias, og gennemfør eventuelt øvelsen i mindre grupper.
Dias 21	Eksempler til understøttelse af dias: Ressourcer – skal der findes midler, kurser? Ledelse – hvilket ansvar har ledelsen? Hvad kræver det af ledelsen at implementere og fastholde brugen af en husorden? Viden – hvad mangler I viden om?

Dias 22:

Summe-øvelse

Drøft i små grupper:

- Hvilke tanker har oplægget skabt hos jer?
- Bør der ændres noget i vores eksisterende praksis?
- Hvordan arbejder vi videre med dette område?

Husorden 22

Dias 13	Noter: Afrund undervisningen med en refleksion over oplægget.
------------	--